

Sandvikens Kommun

VI
är
NU!
2014

KOMMUNUTVECKLARNAS
RAPPORT 2014

Hej!

Artikel 12 i barnkonventionen säger att alla barn har rätt att göra sin röst hörd. I Sandviken tar vi det på allvar, varför vi genomför LUPP (lokal uppföljning av ungdomspolitiken) – en enkät som alla i årskurs åtta samt årskurs två på gymnasiet svarat på. Den ger oss svar på vad unga tycker är bra respektive dåligt med sina liv i Sandviken. Men vi ville veta mer. Därför fick fem stycken ungdomar sommaren 2014 arbete som kommunutvecklare. Deras uppdrag var att på tre veckor, utifrån LUPP-resultatet, ta fram förslag på åtgärder för att göra Sandviken till en bättre plats för unga. Denna rapport är resultatet av deras arbete. 33 konkreta förslag inom 14 olika områden som alla syftar till att stärka ungas situation.

Ett varmt tack till *Alise, Ayysa, Marcus, Ivet* och *Sofie* som med sin tid, kunskap och engagemang har gjort att Sandviken kommit närmare att nå Vision 2025. Tillsammans gör vi varandra bättre.

Linus Wellander
Barn- och Ungdomsstrateg
Sandviken 13 oktober 2014

Detta är en rapport fylld av bra förslag.

Den visar på ett sätt att få fram ungas egna tankar om hur saker och ting står till i vår kommun. Låt dig inspireras och provoceras och fortsätt gärna diskussionen med unga nära dig. Titta i denna rapport eller i LUPP:en och se vilka frågor som berör dig och din verksamhet. Bjud in några ungdomar till din arbetsplats och lyssna på vad de har att säga. Eller varför inte ta kommunutvecklarna på orden och ge dig ut i kommunen och möt de unga där de är. Då är du inte bara modig, du kommer också ta bättre beslut. Tillsammans gör vi varandra bättre!

Vi har i vårt arbete med denna rapport märkt att det ibland kan vara svårt för vuxna att veta hur man ska bete sig i möte med unga. Kommunutvecklarna har därför tagit fram **tre förhållningsregler** som är bra att ha med sig.>

Lycka till!

*Vi alla har samma status och
alla åsikter är lika mycket värda.
Att bli tagen på allvar är en självklarhet!*

*Låt alla berätta det de önskar
och lyssna på det som sägs.*

*Alla ska ha en positiv och trevlig
attityd gentemot varandra.*

**Jämlikhet
Lyhördhet
Medmänsklighet**

Innehåll

Inflytande 4-6

Trygghet 7-10

Skola 11-15

Fritid 16-18

Jobb & Framtid 19-22

1: INFLYTANDE

*ÖPPNA ÖGONEN
OCH LYSSNA PÅ
OSS. TYCK INTE
BARA ATT VI ÄR
DRYGA SMÅ EGOIS-
TISKA MÄNNISKOR,
UTAN LYSSNA PÅ
OSS. VI ÄR ER
FRAMTID, SÅ TA
HAND OM OSS.*

artikel 12:
**ALLA BARN
HAR RÄTT ATT
FRAMFÖRA SIN
ÅSIKT I FRÅGOR
SOM BERÖR DEM.**

artikel 42:
**ALLA BARN HAR
RÄTT TILL ATT
VETA OM SINA
RÄTTIGHETER.**

Barnkonventionen

14%
I ÅRSKURS 2 PÅ GYMNASIET
TROR ATT DET GÅR ATT
FÖRA FRAM SIN ÅSIKT TILL
DE SOM BESTÄMMER

Kommunkunskap

BAKGRUND

Man kan tro att ungdomar inte vill vara med och påverka eller är intresserad av politik över huvudtaget. Det finns ungdomar som vill vara med och påverka men hela 39% i åk 8 respektive 43% i åk 2 på gymnasiet vet inte vart de ska vända sig. Tilltron till att föra fram sina åsikter till politikerna är ruskigt låga, endast 16% i åk 8 respektive 14% i åk 2 på gymnasiet tror att de har goda möjligheter.

FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD

Vårt förslag på lösning är att man i skolan utbildar mer om kommunen och hur den styrs politiskt. Det är i nuläget mestadels fokus på hur regeringen samt riksdagen fungerar och allt för lite fokus på det samhälle vi faktiskt bor i. Vi tror även att en viktig pusselbit är att politikerna kommer ut till skolorna och pratar med oss unga, berättar att vårt intresse är viktigt och att politikerna lyssnar på oss. Vi tror dock att det är viktigt att man inte försöker "värva" eleverna till sitt parti utan att man kommer dit och umgås i cafeteria för att prata mer allmänt om politik, så att unga får se att politikerna är som vilka människor som helst. Då kommer säkerligen unga att ha mycket att säga och ge en massa förslag/önsknings till olika saker.

vi vill

01. Utbilda alla elever i kommunkunskap.
02. Att politikerna möter unga där unga är.

KONSEKVENSNAS VID UTEBLIVEN ÅTGÄRD

Konsekvenserna som kan komma att uppstå om inte åtgärder vidtas är till exempel att unga fortfarande kommer att känna låg tilltro till politikerna, vilket vi redan idag kan se leder till att de inte vill vara med och påverka/vara delaktiga. Det kan i framtiden leda till att de inte kommer att ställa upp i val på grund av deras dåliga erfarenheter.

ANSVARIG

Ansaret ligger hos skolorna och politikerna. Politikerna måste ta sig tid att bli tillgängliga och ta kontakt med skolan för att hitta dagar som passar att de kommer på besök.

*GE OSS UNGDOMAR INFORMATION OM VAD OCH HUR VI FÅR PÅVERKA, SÅ ATT VI FÅR **CHANSEN ATT SÄGA VAD VI TYCKER.** VI ÄR FRAMTIDEN, LÅT OSS VETA HUR VI FORMAR DEN FÖR ATT VI SKA HA BÄST FÖRUTSÄTTNINGAR ATT GÖRA DEN TILL DEN BÄSTA.*

Elev åk 2 gymnasiet

39%
I ÅRSKURS 8 VET INTE
VAR DET SKA DE SKA
VÄNDA SIG FÖR ATT
PÅVERKA

artikel 13:
**ALLA BARN
 HAR RÄTT TILL
 INFORMATIONS-
 OCH YTTRANDE-
 FRIHET.**

Barnkonventionen

Information till unga

BAKGRUND

I dagsläget når inte information fram till unga och unga når inte fram till ledningen i Sandviken. Idag kommer informationen från lärare inte fram till elever då lärarna inte är speciellt engagerade, unga har ingen aning om vad som händer och ledningen vet inte vad unga vill. I nuläget används anslagstavlor, kommunens egen hemsida och andra kanaler som unga varken kommer i kontakt med eller använder sig av.

ÅTGÄRDER

För att nå ut till alla ungdomar måste Sandvikens kommun använda sig av andra metoder än vad som används idag. Alla ungdomar läser inte anslagstavlor eller besöker kommunens hemsida. För bästa möjliga kommunikation mellan unga och ledningen i Sandvikens kommun bör därför mer genomtänkt information delas ut. Det viktiga är inte mängden reklam som delas ut, utan att reklamen hamnar på platser där de faktiskt når ut till målgruppen. Idag är många unga aktiva på diverse sociala medier och är betydligt lättare att nå där än till exempel via dagstidningar. Problematiken kommer när den äldre generationen försöker att använda sociala medier för att värva ungdomar till diverse evenemang – de vet inte vad/hur de gör! Ta därför hjälp av någon som kan. För att nå ut till ungdomar bör man koncentrera sig på ett socialt medie, exempelvis *Twitter*. Där kan man skapa en egen användare och publicera sin information eller köpa annonsplatser för att nå ut till fler än bara sina följare. Inläggen på *Twitter* går även att dela vidare, en funktion som saknas i till exempel applikationen Instagram. Andra alternativ för annonsering, där unga kommer att lägga märke till informationen, är exempelvis radio- och tv-reklam.

Det är viktigt att även möta unga på platser där de rör sig, exempelvis i skolan eller på ungdomsgårdar. Där kan man nå ut med information på följande vis:

- *Föreläsningar/informationsföredrag*
- *Affischer*
- *Workshops*
- *Skoltidning*
- *Ungdomsråd*
- *Bokbord*

vi vill

- 03. Skapa sociala medier/hemsida anpassade till unga.
- 04. Att det tas fram nya vägar för information till unga.

KONSEKVENSER VID UTEBLIVEN ÅTGÄRD

Om för lite information om evenemang ges ut till ungdomar skulle dessa tillställningar vara förgäves då ingen fått vetskap om dessa och därför inte deltar. I det fallet skulle arrangörerna ledsna på att ordna evenemang då det blir för få deltagare.

ANSVAR

För att detta ska fungera krävs det att arrangörerna tar tag i marknadsföringen ordentligt och jobbar för att nå ut med sin information till målgruppen.

2: TRYGGHET

*JAG ÄR VÄLDIGT
RÄDD NÄR JAG SKA
GÅ HEM PÅ KVÄL-
LARNA, **RIKTIGT**
RÄDD. OCH JAG
VET ANDRA SOM
OCKSÅ ÄR DET.*

artikel 26:
**ALLA BARN
 HAR RÄTT
 TILL SOCIAL
 HJÄLP OCH
 TRYGGHET.**

Barnkonventionen

Ett tryggare Sandviken på kvällen

BAKGRUND

Vi ser otryggheten som ett problem. Majoriteten av de otrygga är tjejer. De uppger att de ställen de känner sig otrygga på är till exempel: på stan, i bostadsområden och i kollektivtrafiken. Endast 38% av tjejerna i åk 2 på gymnasiet uppger att de alltid känner sig trygga på uteställen. Bara hälften av de unga känner sig alltid trygga i sina bostadsområden.

ÅTGÄRD

Våra förslag på åtgärd är att en trygghetsvandring genomförs. Denna bör genomföras av *Sandviken Hus* tillsammans med ungdomar i olika områden i Sandviken, så att de får möjlighet att påpeka var de känner sig otrygga och kan då titta på olika åtgärder som kan göras. En annan åtgärd skulle till exempel kunna vara att anordna självförsvarskurser, riktade speciellt till tjejer på till exempel Parkbadet. För att locka dit folk är det viktigt att komma ut och informera i skolorna. Att införa självförsvar på idrottslektionerna i skolan vore ytterligare ett alternativ. En åtgärd till otryggheten på bussarna kan vara att köpa in bussar som har kameraövervakning, detta finns på en del bussar men långt ifrån alla, och bara att veta att det finns en kamera där kan få en att känna sig tryggare.

**vi
vill**

- 05.** Att kommunen och Sandviken Hus genomför trygghetsvandringar tillsammans med unga.
- 06.** Att det erbjuds självförsvarskurser i skolan och på Parkbadet.
- 07.** Att det installeras kameraövervakning på bussar.

KONSEKVENSN VID UTEBLIVEN ÅTGÄRD

Om tryggheten inte förbättras kommer Sandviken kommuns invånare att bli sittande i sina hem eftersom de upplever "världen utanför" som en otrygg miljö. Vi vill ha rörelse och liv i vår kommun, därför är en åtgärd högst nödvändig!

ANSVARIG

Sandviken Hus genomför en trygghetsvandring tillsammans med ungdomar. Bussbolagen bör installera övervakningskameror i samtliga bussar. Självförsvarskurser bör anordnas och annonseras om i skolor.

En tryggare och mer jämställd stadspark

BAKGRUND

Stadsparken idag är en igenvuxen omodern park där fokus ligger på de mindre barnen och stora delar av parken upptas av gropiga gräsplaner. Amfiteatern är fallfärdig och måste rustas upp, till exempel är det träd som är ihopvuxna med lampor och betongplattor ligger huller om buller. Trallen som ligger runt scenen är trasig och helt förstörd, bänkarna lossar färg och är ofräscha. Blommor är planterade på ett enskilt ställe, övriga parken saknar fina blomsterområden. Det finns endast en grillplats och den är mer eller mindre förstörd. Dessutom saknas cykelställ i parken. Papperskorgarna är gamla och rostiga och en del lampor är trasiga. Stämningen i Stadsparken är död och trist.

Parken saknar belysning vilket gör att man känner sig otrygg. Träd och buskar är ovårdade och skymmer lampor och bänkar. Parken har dåligt med besökare vilket i sin tur också minskar tryggheten.

Stadsparkens besökare är oftast killar, om det beror på att aktiviteter i parken är mer anpassade för män eller om det beror på rykten om våld är oklart. Tjejer är rent allmänt mer otrygga än killar och håller sig kanske därför borta ifrån parken. Sammanfattningsvis är jämställdheten inte så bra i Stadsparken. Aktiviteter som är avsedda för tjejer saknas, och risken att killar "skrämmer" bort tjejer från till exempel basketplanen är ganska stor.

ÅTGÄRDER

Belysning

Det som bör prioriteras högt i Stadsparken är belysningen. Detta kan även öka tryggheten, som många känner att det finns brist på i Stadsparken. LUPP-undersökningen visar att tjejer i största allmänhet är mer otrygga än killar. Ett exempel är att 9% av tjejerna inte känner sig trygga på stan eller i centrum medan 5% av killarna känner likadant. Större klyftor mellan killar och tjejer finns bland andra kategorier. När belysning införskaffas kan även fler tjejer vistas i Stadsparken vilket ökar jämställdheten. Ett förslag är att belysning kan placeras högt upp i träden. På det viset kan ingen förstöra gatlyktorna och man slipper kostnaden med att ersätta dessa. Exempel på belysning kan vara ljusslingor som kan fungera på ett miljövänligt sätt genom att drivas av solceller.

Underhåll av parken

Många träd i parken är för höga och väldigt ovårdade. Detta sänker stämningen och känslan i parken. Ovårdade träd bidrar också till mer löv och grenar som blir liggandes på marken. För att lösa detta bör man sköta om och ansa grenar. Det finns två träd vid amfiteatern som har en väldigt underlig placering. Det finns ett golv som är byggt över trädstammarna och när dessa har vuxit har även golvet gått sönder. Dessa träd behöver sågas ner.

Bänkarna vid amfiteatern är dåligt underhållna, gamla och slitna. Ett förslag till lösning är att ta hjälp av byggprogrammet på Bessemerskolan för att det ska vara så låg kostnad som möjligt. Brädorna på bänkarna kan ersättas ("stommen" behöver ej bytas ut) för att skapa en trevligare miljö för allmänheten, eventuellt göra någon design på dem. Trappan framför amfiteatern har stenplattor som är sneda och lösningen till det är väldigt enkel: att ta upp dem och placera dem rakt. Stålet runt papperskorgarna är i väldigt dåligt skick då de har blivit påverkade av rost.

Aktiviteter

För att göra Stadsparken mer aktiv och trygg så behöver man införa mer aktiviteter och evenemang, eventuellt starta någon verksamhet där. Paviljongen i amfiteatern används inte och platsen kan utnyttjas till annat, till exempel skulle en utebio kunna placeras där. Det skulle locka otroligt mycket folk under sommartid och det ökar både tryggheten och jämställdheten i parken. Dessutom kommer ungdomar att kunna tillbringa mer tid utanför hemmet och socialisera sig mera när kommunen bidrar med aktiviteter där utebio är ett bra förslag.

Samarbete med Parkbadet

För att skapa ännu mer aktivitet på dagarna kan ett samarbete med Parkbadet införas genom att bygga ett utebad med låg inträdeskostnad. I samband med utebadet kan en restaurang/caféverksamhet startas. Det finns en stor brist på toaletter i parken. Nya toaletter kan byggas och underhållas av bad/restaurangpersonalen. Det skulle införa mer liv i Stadsparken och denna verksamhet skulle kunna fungera på kvällarna och i samband med utebion för att skapa en större trygghet. Det borde också finnas ett pantsystem för att låna utrustning till diverse sporter.

Idrott och motion

Ett utegym skulle kunna sättas upp i Stadsparken för att hjälpa ungdomar som inte har råd att gå på ett "riktigt" gym, där det kan vara hutlösa priser på gymkortet. Där det nu är tänkt att ha en fotbollsplan kan man även placera miljövänliga strålkastare med timer och solceller. Dessa skulle lysa upp en stor del av Stadsparken. En volleybollplan skulle locka människor som vanligtvis åker till Högbo Bruk, dit det är svårt att ta sig utan cykel eller bil. Denna kan placeras vid klätterställningen för att skapa en "sandplats" där.

SAMMANFATTNING

Alla dessa förslag skulle bidra till ett tryggare och en mer jämställd park. Dessa faktorer skapas genom att folk tillbringar sin tid mer i Stadsparken och detta måste ske med hjälp av att aktiviteter i Stadsparken genomförs. För att undvika osäkerheten på kvällarna har man restaurangen/café till hjälp. Då det är människor i parken känner man sig även tryggare. Alla dessa aktiviteter och verksamheter skapar även jobb för unga, speciellt sommarjobb då mer underhåll av verksamheterna och parken kommer att behövas.

vi vill

- 08. Att belysning i Stadsparken blir bättre.*
- 09. Ha fler evenemang och aktiviteter i Stadsparken.*
- 10. Att underhållet av Stadsparken blir bättre.*
- 11. Ha fler möjligheter till aktiver som utegym, utebad, bio, café, volleyboll, grafittivägg och skate park.*

3: SKOLA

*SKOLMATEN,
JAG HAR HÖRT ATT
DOM SOM SITTER
I FÄNGELSE FÅR
BÄTTRE MAT, OCH
**DET ÄR INTE
BRA!** JAG TYCKER
ATT ELEVERNA SKA
FÅ BESTÄMMA VAD
DET SKA VARA
FÖR MAT.*

artikel 27:
**ALLA BARN
 HAR RÄTT TILL
 EN LEVNADS-
 STANDARD SOM
 GER DET EN
 SUND UTVECK-
 LING PÅ ALLA
 OMRÅDEN**

Barnkonventionen

74%
 I ÅK 2 PÅ GYMNASIET
 VILL VARA DELAKTIGA
 I SKOLMATSFRÅGAN

Skolmaten

BAKGRUND

Skolmaten har inte varit populär bland ungdomar på många år. I *Luppen* framgår det att endast 36% i årskurs 8, respektive 48% i årskurs 2 att de är nöjda med skolmaten. Det är 65% i åk 8 som vill påverka skolmaten, men det är endast 21% som upplever att de i praktiken faktiskt får vara delaktiga. I åk 2 är det 74% som vill vara med och vara delaktig i skolmaten, men det är endast 20% som upplever att de får ha inflytande i frågan om skolmat.

Vi ser också ett problem med att många väljer att hoppa över minst en lunch i veckan. Vi tror att detta kan vara en anledning till att så många elever har huvudvärk minst en gång i veckan, vilket också framgår tydligt i LUPP-enkäten.

ÅTGÄRD

För att lösa detta föreslår vi att en digital enkät om skolmaten (där eleverna själva röstar på förslag som matpersonalen har tagit fram) ska införas. Detta medför att elevernas delaktighet ökar samtidigt som den fortfarande uppfyller kraven på god och nyttig skolmat. Det kommer dessutom att leda till att eleverna känner sig lockade att gå till matsalen vilket i sin tur medför minskad huvudvärk och ökar på lång sikt resultaten i skolorna.

**vi
vill**

12. Göra en enkät om skolmaten.
13. Ge elever mer inflytande över skolmaten.

36%
 I ÅK 8 ÄR NÖJDA
 MED SKOLMATEN

KONSEKVENSN VID UTEBLIVEN ÅTGÄRD

Eleverna i Sandvikens skolor kommer att känna sig maktlösa om ingen åtgärd vidtas, resultaten kommer fortsatt att ligga på en låg nivå om många elever väljer att avstå från skollunchen.

ANSVARIG

Den personal som är ansvarig för bespisningen i skolorna bör förbereda en lista med nya maträtter som uppfyller alla krav för en näringsrik och nyttig måltid. När denna lista har skrivits ska en enkät sättas ihop och delas ut till alla elever digitalt via länk.

Elevrådet

BAKGRUND

Eleverna är allmänt missnöjda gällande delaktigheten i skolan. Detta kan man se tydligt i LUPP-enkäten där man undersöker vad de vill och vad de får vara med och påverka i skolan. Vi tror att detta beror på att elevråden inte fungerar som de ska.

artikel 12:
**ALLA BARN
HAR RÄTT ATT
FRAMFÖRA SIN
ÅSIKT I FRÅGOR
SOM BERÖR DEM.**

Barnkonventionen

35%

I ÅK 8 VILL GÅ
EN GYMNASIEUTBILDNING
I SANDVIKEN

FÖRSLAGSÅTGÄRDER

Vi föreslår att elevrådets status uppgraderas från nuvarande och blir något mer eftertraktat än i dagsläget. De elever som väljer att vara delaktiga i elevrådet och för fram sina klasskamraters talan ska belönas på något sätt då det är en stor uppgift att ta sig an. Elevrådsutbildningar för elever och lärare bör genomföras för att kunna driva elevrådet och skolan på bästa möjliga sätt. Avslutningsvis vill vi även att politiker (exempelvis kommunalråd) frekvent ska besöka de olika elevråden på skolorna för att se vilka frågor som cirkulerar i kommunens skolor.

**vi
vill**

14. Uppgradera elevrådets status.
15. Införa elevrådsutbildning för elever samt lärare.
16. Att politiker besöker elevråd.

KONSEKVENSN VID UTEBLIVEN ÅTGÄRD

Om en åtgärd inte vidtas skapas missnöje hos eleverna då de inte får vara med och påverka sin egen skolgång. Detta kommer att leda till sämre prestationer hos eleverna vilket försämrar betygen och gör Sandvikens kommun till en lågpresterande kommun med dåliga studieresultat.

ANSVARIG

Skolorna i kommunen bör välja ut en ur personalen som är ansvarig för elevrådet. Kommunen bör även avsätta en summa pengar för att genomföra utbildningar och liknande.

Elevvärning

BAKGRUND

Många av Sandvikens ungdomar väljer idag att påbörja sina gymnasiestudier i andra städer. I LUPP-enkäten uppger endast 35% av åk 8 att de vill gå en gymnasieutbildning i Sandviken. 15% svarar att de inte alls vet vad de vill göra efter grundskolan. Vi tror att detta beror på att elever får för lite information från de kommunala skolorna. Den information som skickas ut kommer mestadels ifrån friskolor som vill marknadsföra sina skolor.

ÅTGÄRD

Ett förslag till en åtgärd kan vara att marknadsföra skolorna i Sandviken mera, även om skolorna är kommunala. Detta måste ske i tidig ålder, redan i åk 8 för att ungdomarna ska vara så förberedda som möjligt inför sina gymnasieval. En annan åtgärd som kan vidtas är att göra ungdomarna mer motiverade till att välja de högskoleförberedande programmen då man idag behöver vidareutbildning (universitet/högskola) för många yrken.

**vi
vill**

17. Marknadsföra Bessemerskolan i högstadiet.
18. Motivera för högskoleförberedande program.

artikel 27:
**ALLA BARN
 HAR RÄTT TILL
 EN LEVNADS-
 STANDARD SOM
 GER DET EN
 SUND UTVECK-
 LING PÅ ALLA
 OMRÅDEN**

Barnkonventionen

72%
 I ÅK 2 PÅ GYMNASIET
 ÄR NÖJDA MED
 SIN SKOLMILJÖ

KONSEKVENSN VID UTEBLIVEN ÅTGÄRD

Vid utebliven åtgärd dras ungdomarna mer till friskolorna som finns i närliggande kommuner som Gävle. Detta skapar stora kostnader då busskort ska betalas ut och flera gymnasieprogram kommer vara tvungna att stänga ner sina linjer eftersom för få elever söker till dessa.

ANSVARIG

Ansvar ligger hos Sandviken kommun tillsammans med de kommunala skolorna att marknadsföra sina skolor för att undvika att ungdomar lockas till övriga orter.

Renovering av skolor

BAKGRUND

I LUPP-undersökningen visas att 58% av ungdomarna i åk 8 är nöjda med sin skolmiljö, respektive 72% i åk 2 på gymnasiet. Det råder dålig skolmiljö i våra kommunala skolor och speciellt i högstadieskolorna. Golven är trasiga, väggar- na förstörda och toaletterna snuskiga. Vatten har även droppat in från taken vid ett flertal tillfällen. När två av Sandvikens högstadium medverkade i programmet "Skolsnusk" borde man ha insett allvaret i situationen.

FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD

Vårt förslag är att ta tag i detta problem så fort som möjligt och prioritera renovering av skolorna. Att göra upp en plan för hur man ska gå tillväga för att åtgärda detta problem vore bra då det är en stor kostnadsfråga. Elever vill gärna se att åtgärder sker invändigt och utvändigt.

**vi
vill**

19. Prioritera renovering av skolor.

20. Ge eleverna möjligt att vara delaktig i planeringen av renoveringen.

KONSEKVENSN VID UTEBLIVEN ÅTGÄRD

Elevers hälsa kommer att riskeras då de tillbringar den största delen av sin tid i skolan. På Bessemerskolan har mögel upptäckts och det är mycket möjligt att det även finns i högstadieskolorna och därför måste en större och mer omfattande renovering ske. I LUPP-enkäten frågades det hur ofta eleverna har huvudvärk. I åk 8 svarade 38,2% av eleverna att de har det en gång i veckan eller mer och 36,2% i gymnasiet. Sådär beskriver Arbetsmiljöverket symptomen för inandning av mögel:

De symptom som kan uppkomma akut vid inandning av höga halter mögelsporer i mögeldamm liknar de som förekommer vid influensa. Envis rethosta, feber och frossa, men även huvudvärk, ledvärk och muskelvärk kan förekomma. Symptomen uppkommer oftast 4 - 8 timmar efter exponering för höga halter mögelsporer. Avbryt exponeringen för mögel går besvären i allmänhet över på några dagar. Inandning av mögeldamm vid upprepade tillfällen kan ge upphov till kroniska inflammatoriska förändringar i lungan, så kallad allergisk alveolit. Om man fortsätter att utsättas för mögeldamm finns risk för en bestående nedsättning av lungfunktionen. Man kan också få astma.

artikel 28: ALLA BARN HAR RÄTT TILL UTBILDNING

Barnkonventionen

Här kan vi se ett stort samband mellan den statistik vi har i LUPP och symptomen som visar sig vid inandning av mögeldamm. Därför måste en akut åtgärd ske! Att göra en såkallad utvändig renovering (alltså en renovering där eleverna själva ser att miljön fräschats upp) kan ändra elevernas inställning till skolan. Dessutom ökar elevers studielust och koncentration med en trevligare skolmiljö.

ANSVARIG

Kommunen bör avsätta pengar för renovering av skolorna och på det viset öka elevernas välmående och hälsa.

Rätt till stödundervisning

BAKGRUND

I Sandviken råder en låg utbildningsnivå och många elever känner att de inte får det stöd och den hjälp som behövs i skolan. 73% av ungdomarna i åk 8 är nöjda med tillgången av extra hjälp respektive 65% i åk 2 på gymnasiet. Det kan anses som höga siffror men man ska notera att mer än var fjärde respektive var tredje elev känner att det inte finns tillgång till gott stöd inom skolarbetet.

FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD

Skolan måste skapa en plats för specialundervisning och sedan avsätta tid för detta i schemat. Ett mycket bra exempel är Söderskolans *Oasen* dit elever hänvisas när stöd i skolarbetet behövs. Där finns lärare tillgängliga som ger eleverna assistans med det som de upplever är besvärligt. Då barnkonventionen hävdar att alla barn har rätt till en bra utbildning borde också en sådan plats finnas tillgänglig för eleverna på alla skolor. Med hjälp av denna åtgärd kan man uppnå en högre utbildningsnivå och gymnasiebehörigheten i Sandvikens kommun ökar.

vi vill

21. Att alla elever ska ha lika rätt till stödundervisning.

KONSEKVENSN VID UTEBLIVEN ÅTGÄRD

Om detta inte sker finns det risk att elever i Sandvikens kommun hamnar efter i undervisningen och det finns även en risk för att elever inte får gymnasiebehörighet eller att de väljer att hoppa av gymnasiet.

ANSVARIG

Skolorna måste ta sitt ansvar och bli bättre på att hjälpa sina elever att utvecklas.

**DET ÄR STOR PRESS PÅ OSS UNGDOMAR ATT HA EN BRA
UTBILDNING FÖR ATT KUNNA KOMMA NÅGON VART I LIVET.**

Elev åk 2 gymnasiet

4: FRITID

DET BORDE FINNAS MER SAKER OCH AKTIVITE- TER FÖR OSS UNGDOMAR I ÅLDER 17

artikel 31:
**ALLA BARN
HAR RÄTT
TILL LEK, VILA
OCH FRITID**

Barnkonventionen

Aktiviteter för unga

BAKGRUND

Unga människor i Sandvikens kommun anser att de har för lite att göra på sin fritid. De flesta umgås hemma, hela 79% i åk 8, respektive 76% i åk 2 på gymnasiet. Är det för att de vill det eller kan det vara för att det inte finns annat att engagera sig i? Vi ser att det finns mötesplatser, som till exempel ungdomsgårdar för unga i högstadiet, men det lockar inte ungdomar från gymnasiet. Det framkommer även i LUPP att de unga inte är nöjda med ungdomsgårdarna som finns. De äldre ungdomarna upplever även att kommunen har litet fokus på dem och stort fokus på mindre barn där ett gott exempel är händelser och aktiviteter på Kulturcentrum. Tanken med *Trampolin* är att det ska rikta sig till barn från 0 till 16 år men när man besöker Trampolin inser man att alla aktiviteter och dekoren riktar sig till mindre barn. Ett annat problem är att när aktiviteter för unga uppstår så når inte informationen om dessa fram till dem.

FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD

Vårt förslag till lösning är att kommunen satsar mer på unga i Sandviken. Ungdomsgårdarna behöver rustas upp och många vill ha en ungdomsgård mer centralt (i nuläget finns Zenit i Björksätra samt ungdomsgårdar på de mindre orterna utanför Sandviken), flera är negativa till att UC stängdes. Vi tror dock inte att en ungdomsgård för gymnasieelever skulle fungera, vi tror mer på specifika event och aktiviteter för denna målgrupp. Vi vill att man arrangerar festivaler som är riktade till unga då det inte finns sådana här i kommunen. För att nå ut med informationen tror vi att en passande lösning skulle vara att Kulturcentrum sätter upp TV-skärmar i skolorna på passande ställen med information om vad som händer. Vi är övertygade om att unga tar till sig information bättre och ser den om den finns tillgänglig digitalt jämfört med en affisch.

**vi
vill**

- 22. Ha fler evenemang och aktiviteter riktade till unga.
- 23. Att det öppnas en central ungdomsgård.
- 24. Förbättra informationen om evenemang till unga.

KONSEKVENSN VID UTEBLIVEN ÅTGÄRD

Om man inte gör något åt detta problem kommer unga i Sandviken fortsätta att vara missnöjda med utbudet inom kommunen. Unga kommer att fortsätta söka sig utanför kommunen för aktiviteter.

ANSVARIG

Ansvar ligger på kommunen tillsammans med skolor, Kulturcentrum och unga.

**SKAFFA MER EVENT FÖR UNGDOMAR OCH
ÖPPNA EN UNGDOMSGÅRD.**

Elev åk 8

Göransson Arena

BAKGRUND

Huvudproblemet för Göransson Arena är att den inte används tillräckligt och går i förlust med flera miljoner varje år. Det har varit vissa evenemang där men inte tillräckligt för att gå i vinst. De senaste stora konserterna som har arrangerats i Göransson Arena har till största delen bara varit rockmusik. Med band som *Twisted Sister* och *Scorpions* riktar man in sig på samma publik. Dessutom uppskattar inte alla rockmusik och därför måste en viss variation finnas.

FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD

Hyr man in andra artister kan man nå en ännu större målgrupp och arenan kan användas av fler invånare i Sandviken kommun. Majoriteten av ungas förslag i LUPP-undersökningen handlar om att man ska införa fler evenemang i Sandvikens kommun och där är Göransson Arena en perfekt lösning på problemet. Man skulle kunna sätta ihop en ungdomsgrupp som kan ge förslag på vilka artister som kan uppträdande för att locka så stor målgrupp som möjligt.

vi vill

25. Utöka Göransson Arenas målgrupp.

26. Skapa en referensgrupp av unga på Göransson arena.

KONSEKVENSN VID UTEBLIVEN ÅTGÄRD

Vid utebliven åtgärd riskerar Göransson Arena att fortsätta gå i förlust. Sandvikenborna är trötta på arenans situation eftersom den går i förlust med flera miljoner varje år. I artikeln *Arenabolaget behöver skattepengar även nästa år*, publicerad i Arbetarbladet 2011-11-25, framgår det att arenan går i förlust med ungefär 8 miljoner (!) kronor per år. Dessa pengar skulle kunna användas till mer behövliga aktiviteter och evenemang som skulle kunna sysselsätta Sandvikens invånare.

ANSVARIG

Ansaret ligger på Göransson Arena och kommunen.

JAG TYCKER ATT DET SKA FINNAS MER SAKER FÖR UNGDOMAR ATT GÖRA, OCH ATT MAN SKA ARRANGERA MER EVENEMANGER/FESTIVALER/CUPER SAMT ATT GÖRA DET PÅ NÅGOT SÄTT SÅ MAN KAN LOCKA FOLK.

Elev åk 2 gymnasiet

5: FRAMTID & JOBB

*MER JOBB
TILL UNGA!
DET KOMMER ATT
BETYDA OTROLIGT
MYCKET OCH MAN
KOMMER ÄVEN
MÅ BÄTTRE OCH
SE LJUSARE PÅ
FRAMTIDEN.*

artikel 26:
**ALLA BARN
 HAR RÄTT
 TILL SOCIAL
 HJÄLP OCH
 TRYGGHET, SAMT
 DET EKONOMISKA
 STÖD SOM DET
 HAR RÄTT TILL
 ENLIGT LANDETS
 LAGAR**

Barnkonventionen

Praktikplatser och sommarjobb

BAKGRUND

Praktikplatser är ett problem i Sandvikens skolor. Det finns alldeles för få platser till eleverna och praktiken infaller ofta samtidigt på alla skolor vilket försvårar elevernas chanser till att få en praktikplats. En praktikplats på ett företag eller inom kommunen, skulle ge ungdomar en bra kontakt som de kan använda för att ta sig ut på arbetsmarknaden senare i livet. Det är därför oerhört viktigt att alla elever kan få en vettig praktikplats där de kan utföra sin praktik en till två veckor per läsår. Sommarjobb är ett forum där unga har chansen att tjäna extra pengar och samtidigt få mer arbetserfarenheter i ryggsäcken. Idag finns det väldigt få företag som tar emot unga på sommaren och kommunen tar heller inte emot särskilt många.

FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD

Ungdomsarbetslösheten i Sandviken är väldigt hög, man bör därför erbjuda någon form av praktik under gymnasiet som ger eleverna en större motivation att plugga vidare och dessutom en kanal ut på arbetsmarknaden. Vi tycker att skolorna ska förbereda ett antal praktikplatser som är anpassade till det program man läser på gymnasiet vilket leder till att eleverna har större chans att få utbyte av sin praktik och kanske skapa ett intresse för ett framtida yrke. För att praktiken ska ge någon nytta är det viktigt att skolorna på något vis återknyter och informerar samt motiverar eleverna så att de vet vad som krävs för att kvalificera sig till yrket de provade på. Sedan ska självklart företagen kunna erbjuda ordentliga arbetsuppgifter och inte ge eleven massa "dötid" då den bara sitter på en stol.

Sommarjobb måste erbjudas från både företag och kommunen. Kommunen måste satsa på unga, exempelvis måste man uppmuntra företag att ta emot sommarjobbare, men kommunen måste också ta emot sommarjobbare för att täcka behovet av arbete – speciellt för unga. Vi vill ha 1.000 sommarjobb i Sandvikens kommun!

vi vill

- 27. Att det skapas fler praktikplatser.*
- 28. Att det erbjuds minst 1.000 sommarjobb till unga.*
- 29. Få fler företag att anlita sommarjobbare.*

KONSEKVENSER VID UTEBLIVEN ÅTGÄRD

Vid utebliven åtgärd kommer vissa elever inte få en praktikplats att gå till på deras praktik vilket på sikt resulterar i fortsatt ökad arbetslöshet då elever tappar motivationen till arbetslivet och har heller inga kontakter att söka jobb genom.

ANSVARIG

Ansvarig för denna förändring är kommunen som måste arbeta för att fler sommarjobb skapas och sedan avsätta pengar till detta. Lokala företag ska också medverka till fler praktikplatser/sommarjobb.

Uppmuntra företag

BAKGRUND

Arbetslösheten är ett stort problem i Sandvikens kommun. Det är väldigt många småföretag på arbetsmarknaden i Sandviken med Sandvik som undantag. I LUPP-enkäten svarar många av Sandvikens elever att de inte kan tänka sig att stanna eftersom att det är så dåligt med jobb. Hela 17% kan tänka sig att flytta från kommunen för att det finns för lite jobb, medan endast 12% kan tänka sig att flytta tillbaka på grund av jobb.

FÖRSLAG PÅ ÅTGÄRD

För att problemet ska lösas bör kommunen och medelstora företag inleda ett samarbete för att få hit företag där många kan arbeta. Till exempel kan redan beredd mark och dylikt vara lockande för större företag, exempelvis ett stort lager eller liknande. Allt detta skulle generera fler arbetstillfällen och minska arbetslösheten som råder i Sandvikens kommun.

vi vill

30. Locka hit medelstora företag.

31. Skapa fler arbetstillfällen.

KONSEKVENSN VID UTEBLIVEN ÅTGÄRD

Vid utebliven åtgärd kommer folk att nedvärdera Sandvikens kommun och överväga att flytta härifrån och istället bosätta sig där mer jobb finns. Detta skulle innebära minskade skatteintäkter vilket på lång sikt kan slå hårt mot hela Sandvikens kommun.

ANSVARIG

Sandvikens kommun och Sandviken Hus bör locka hit företag genom att erbjuda låg hyra/mark för att sedan erbjuda fler jobb till Sandvikens invånare.

MER JOBBMÖJLIGHETER UTAN GYMNASIEUTBILDNING OCH INTE DÖMA UNGDOMAR SOM INTE VILL GÅ GYMNASIET. NI VET INTE HUR BRA DOM KAN VARA PÅ OLIKA JOBB.

Elev åk 2 gymnasiet

Tillgängliga butiker

12%

AV ALLA KILLAR
I SANDVIKEN VÄLJER
ATT TRÄFFAS
I CENTRUM

BAKGRUND

Butikerna i Sandviken har öppet klockan 10-18 på vardagarna, klockan 10-15 på lördagar och på söndagar är det stängt. Dessa tider är underliga och ogenomtänkta för ett centrum och särskilt på helgdagarna. Det är då invånarna är lediga och att butiker stänger redan klockan 15 på en lördag är orimligt. Endast 16% av alla tjejer i Sandviken väljer att träffas i centrum respektive 12% av killarna. Det måste till en förändring för att de ska vilja träffas i centrum.

FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD

Vår lösning är att uppmuntra butiker till att ha öppet ännu längre på lördagar och dessutom på söndagar för att skapa mer liv i centrum. Man kan även skapa ett tryggare centrum genom att flera människor vistas där.

vi vill

32. Skapa ett tryggare centrum.

33. Att butiker i centrum ska ha bättre öppettider.

KONSEKVENSN VID UTEBLIVEN ÅTGÄRD

En orsak till att så många som 46 % av åk 8 och 53 % av åk 2 i gymnasiet tror att de kommer att flytta från kommunen kan vara att det inte finns butiker här och att det inte finns något att göra.

ANSVARIG

Ansaret ligger på butikerna. Både att sprida information och att anställa folk för att jobba på helger.

16%

AV ALLA TJEJER
I SANDVIKEN VÄLJER
ATT TRÄFFAS
I CENTRUM

**BÄTTRE SHOPPING, STÖRRE GALLERIA,
MER AFFÄRER. MER MYSIGA FIK OCH RESTAURANG.**

Elev åk 8

vi vill

2014 års kommunutvecklare: Ivet Shami, Ayysha Badra, Marcus Johansson och Alise Grundhed. Ej med på bild: Sofie Delltorp.

01. Utbilda alla elever i kommunkunskap.
02. Att politikerna möter unga där unga är.
03. Skapa sociala medier/hemsida anpassade till unga.
04. Att det tas fram nya vägar för information till unga.
05. Att kommunen och Sandviken hus genomför trygghetsvandringar tillsammans med unga.
06. Att det erbjuds självförsvarskurser i skolan och på Parkbadet.
07. Att det installeras kameraövervakning på bussar.
08. Att belysning i Stadsparken blir bättre.
09. Ha fler evenemang och aktiviteter i Stadsparken.
10. Att underhållet av Stadsparken blir bättre.
11. Ha fler möjligheter till aktiver så som utegym, utebad, bio, café, volleyboll, grafittivägg och skate park.
12. Göra en enkät om skolmaten.
13. Ge elever mer inflytande över skolmaten.
14. Uppgradera elevrådets status.
15. Införa elevrådsutbildning för lärare samt elever.
16. Att politiker besöker elevråd.
17. Marknadsföra Bessmerskolan i högstadiet.
18. Motivera för högskoleförberedande program.
19. Prioritera renovering av skolor.
20. Ge eleverna möjligt att vara delaktig i planeringen av renoveringen.
21. Att alla elever ska lika rätt till stödundervisning.
22. Ha fler evenemang och aktiviteter riktade till unga.
23. Att det öppnas en central ungdomsgård.
24. Förbättra informationen om evenemang till unga.
25. Utöka Göransson Arenas målgrupp.
26. Skapa en referensgrupp av unga på Göransson Arena.
27. Att det skapas fler praktikplatser.
28. Att det erbjuds minst 1000 sommarjobb till unga.
29. Få fler företag att anlita sommarjobbare.
30. Locka hit medelstora företag.
31. Skapa fler arbetstillfällen.
32. Skapa ett tryggare centrum.
33. Att butiker i centrum ska ha bättre öppettider.

Sandvikens Kommun